

INHOUD

'Dorpen moeten dorpen blijven' (Wim Daniëls).....	6
Inleiding Het allermooiste dorp	14
Juryrapport	17
TOP 5	20
Winsum (GR).....	22
Hollum (FR).....	30
Urk (FL).....	36
Oisterwijk (NB).....	42
Elsloo (LI).....	48
FRIESLAND / GRONINGEN / DRENTHE / OVERIJSEL	54
Schiermonnikoog (FR).....	58
Oost-Vlieland (FR).....	60
Hegebeintum (FR).....	62
Warstiens (FR).....	64
Zoutkamp (GR).....	66
Middelstum (GR).....	68
Garnwerd (GR).....	70
Niehove (GR).....	72
Frederiksoord (DR).....	74
Havelte (DR).....	76
Gees (DR).....	78
Oud-Avereest (OV).....	80
Giethoorn (OV).....	82
NOORD-HOLLAND / UTRECHT / ZUID-HOLLAND / ZEELAND	84
Bergen (NH).....	88
De Rijp (NH).....	90
Middenbeemster (NH).....	100
Zaandijk (NH).....	102
Broek in Waterland (NH).....	104
Laren (NH).....	106
Loenen aan de Vecht (UT).....	108
Lage Vuursche (UT).....	110

Linschoten (UT).....	104
't Woudt (ZH).....	106
Maasland (ZH).....	108
Noordeloos (ZH).....	110
Abbenbroek (ZH).....	112
Noordgouwe (ZL).....	114
Dreischor (ZL).....	116
Wemeldinge (ZL).....	118
Nisse (ZL).....	120
UTRECHT / GELDERLAND / NOORD-BRABANT / LIMBURG	122
Renswoude (UT).....	126
Hoog Soeren (GLD).....	128
Vorden (GLD).....	130
Oosterbeek (GLD).....	132
Acquoy (GLD).....	134
Neerijnen (GLD).....	136
Spijk (GLD).....	138
Moergestel (NB).....	140
Hilvarenbeek (NB).....	142
Griendtsveen (LI).....	144
Steyl (LI).....	146
Kessel (LI).....	148
Oud-Valkenburg (LI).....	150
Vijlen (LI).....	152
Noorbeek (LI).....	154
Register en routes	158
Colofon, fotoverantwoording en dankwoord	160

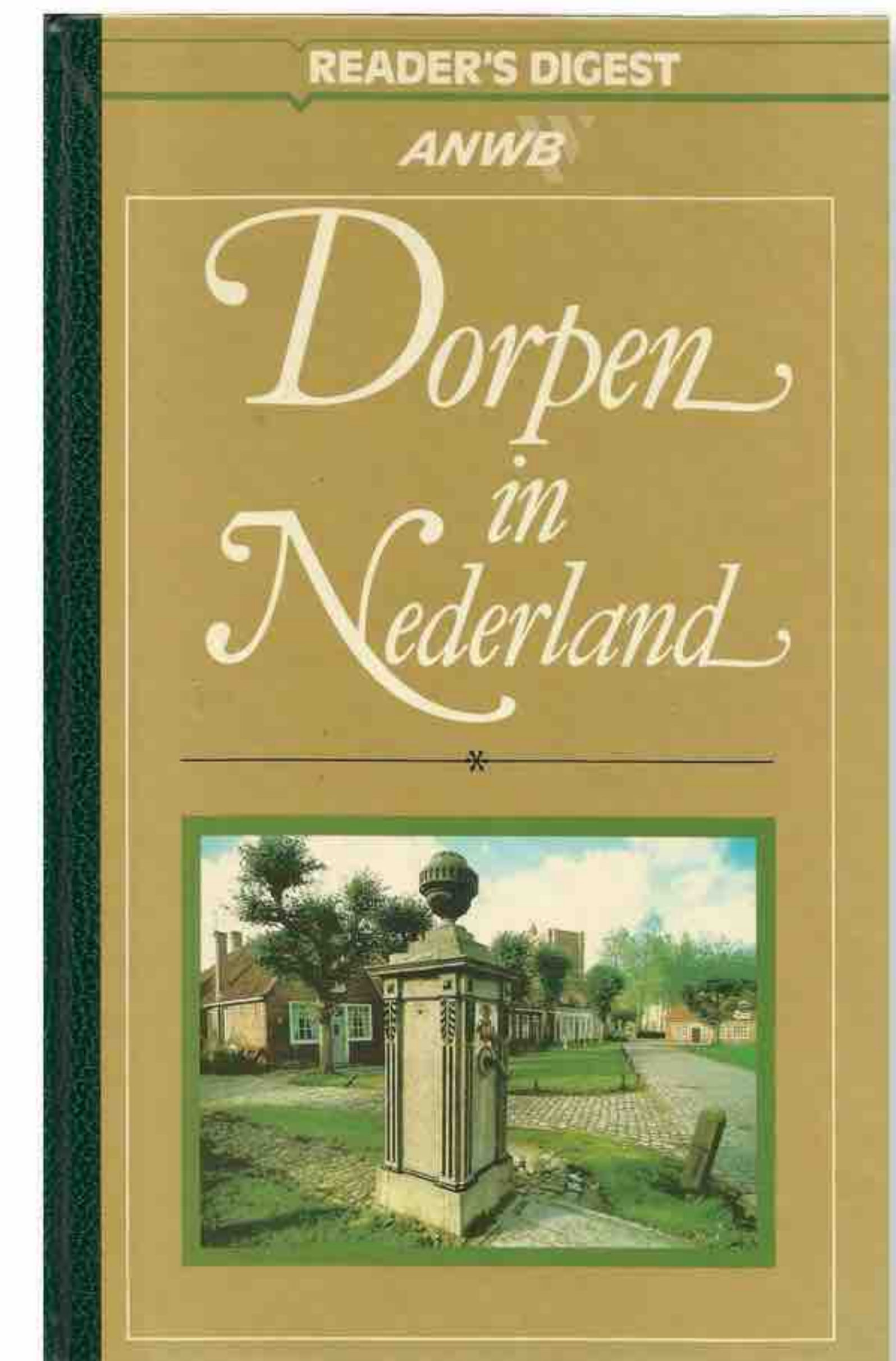

HET ALLERMOOIESTE DORP

AL MEER DAN EEN EEUW GELEDEN
MAAKTE DE ANWB DE EERSTE
BEWEGWIJZERDE WANDELROUTE VAN
NEDERLAND: VAN AMSTERDAM NAAR
ARNHEM. EN AL EEN EEUW LANG
RICHT DE ANWB ZICH OP DE TOERIST
IN EIGEN LAND. OF HET NU IS MET EEN
WANDELGIDS, EEN FIETSKAART OF
MET DE BEROEMDE PADDENSTOELEN.
IN 1990 VERSCHEEN EEN DIKKE PIL
GENAAMD *DORPEN IN NEDERLAND*,
WAARIN 250 DORPEN EN STADJES
WORDEN BESCHREVEN.

Dertig jaar later wagen we ons wederom aan zo'n project. Maar zoals in deze tijden gebruikelijk is, hebben we onze lezers en leden om hulp gevraagd. En die hulp hebben we gekregen: dertigduizend mensen stemden op een van de veertig dorpen van de longlist of droegen hun eigen favoriete dorp aan. En zo ontstond een lijst met de vijftig allermooiste dorpen van Nederland. De genoemde longlist is niet zomaar tot stand gekomen: in samenwerking met de Rijksdienst Cultureel Erfgoed is een aantal criteria opgesteld. Zo moesten de dorpen om op de lijst te komen een officieel beschermd dorpsgezicht zijn. In de Erfgoedwet van 1988 worden zij als volgt beschreven:

Groepen van onroerende zaken die van algemeen belang zijn wegens hun schoonheid, hun onderlinge ruimtelijke of structurele samenhang dan wel hun wetenschappelijke of cultuurhistorische waarde en in welke groepen zich één of meer monumenten bevinden.

In dit boek zijn bij alle dorpen evenementen, markten, feesten en ook cafés en restaurants opgenomen. Veel evenementen zullen in 2020 niet plaatsvinden vanwege de restricties die zijn opgelegd in verband met corona. Ook de horeca zijn beperkingen opgelegd. Check daarom altijd van tevoren of het evenement doorgaat en of reserveren verplicht is.

Hieruit volgden zo'n vierhonderd rijks-beschermde stads- en dorpsgezichten in Nederland, bestaande uit stads- en dorps-kernen. Door verder te selecteren op onder meer bevolkingsaantallen en stadsrechten- en -muren viel een groot aantal plaatsen af. Verder hebben we een onderscheid gemaakt tussen een gehucht en een dorp – een dorp moet een kerk hebben.

Vervolgens hebben we alle dorpen bezocht. Op zoek naar 'een kroeg, een juffrouw op de fiets', groetende mensen op straat, 'een raadhuis met een pomp ervoor' en natuurlijk het 'vee en de boerderijen'. Maar zo nostalgisch als Wim Sonneveld hoeven we niet te worden, want het dorp van toen is er nog zeker.

Overall hebben we gepraat met mensen, van de bakker tot een juffrouw op de fiets. We hebben gewandeld in de bossen en gefietst over dijken. En, of we nu op een terp of eiland stonden, in een beekdal of polder: in al deze vijftig dorpen hadden we vooral langer willen blijven, mensen willen gaan ontmoeten, naar het café willen gaan of de voor de streek typische koekjes willen proeven bij de dorpsbakker.

Met open armen werden we overal ontvangen en we konden in elke plaats de trots die de bewoners voelen voor hun dorp ondervinden. En terecht, want wat is Nederland mooi en wat hebben we een prachtige dorpen!

HOE KWAMEN WE TOT DE TOP 5 EN DE WINNAAR?

De top 5 en de winnaar zijn met uiterste zorgvuldigheid geselecteerd. Om hierover meer duidelijkheid te geven, kunnen we het best het juryrapport citeren:

De reacties waren hartverwarmend. Nederlanders koesteren hun dorpen! Maar liefst dertigduizend ANWB-leden brachten hun stem uit of voegden een nieuw dorp toe aan de lijst. De stemming bepaalde tevens de top 5 allermooiste dorpen van Nederland.

Opvallend

De vijf dorpen met de meeste uitgebrachte stemmen liggen in vijf verschillende provincies, mooi verspreid door Nederland: Winsum (Groningen) Hollum (Friesland) Urk (Flevoland) Oisterwijk (Noord-Brabant) Elsloo (Limburg)

De jury

Nu moest de jury aan de slag om te bepalen welk dorp uit de top 5 zich het allermooiste dorp van Nederland mag noemen. Aangezien corona een gezamenlijk bezoek aan de top 5-dorpen onmogelijk maakte, gingen de juryleden individueel op pad, heel Nederland door, van Limburg naar Flevoland, van Noord-Brabant naar Groningen en uiteindelijk naar Waddeneiland Ameland (Friesland).

De juryleden

Wim Daniëls, cabaretier en auteur, onder meer van Het Dorp, Een ode aan het dorp van weleer (waar hij dit jaar nog een tv-serie over

maakt voor Omroep Max). Afkomstig uit een dorp en met een warm oog voor het nostalgische aspect van het dorpsleven.

Jaap Evert Abrahamse, architectuurhistoricus en onderzoeker bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Schreef meerdere boeken over stadsontwikkeling en heeft een hoofd vol kennis over bouwen, stadsontwikkeling en architectuur. Marieke Haafkens (juryvoorzitter), ANWB Eropuit, route-expert. Met fietstas én rugzak gevuld met toeristische ervaring in Nederland.

De jury beoordeelde de top 5 op de volgende criteria: Authenticiteit (echt dorp of museum?) Ruimtelijke samenhang Levendigheid Streekeigen: past het in de omgeving? Monumenten en in het oog springende gebouwen Verhouding bebouwing/groen

HET JURYRAPPORT

Urk

Authenticiteit: het oude vissersdorp is authentiek en laat mooi de historische band zien met de visserij: de haven, de scheepwerven, de visafslag, het monument voor omgekomen vissers, de visserswoningen en de

URK/PAG 36

fraai gelegen vuurtoren. Klopt als een bus.

Ruimtelijke samenhang: het oude dorp ligt fraai aan het IJsselmeer, maar maakt een relatief klein deel uit van de gemeente. Het wordt omgeven door een flinke schil van bedrijven, loodsen en nieuwe woonwijken.

Levendigheid: Urk is springlevend. Urkers spreken hun eigen dialect, (sommigen) dragen hun eigen klederdracht en vieren hun eigen feesten (Urkerdag, Urker Vis Food Festival).

Monumenten: 33 rijks-, 4 gemeentelijke monumenten.

Verhouding bebouwing/groen: Urk ligt schitterend aan het water.

Recreatief: matig bereikbaar (bus). Leuk voor museumbezoek (onder andere Museum het oude Raadhuis) en om een visje te eten in de haven.

Elsloo

Authenticiteit: mooie oude straatjes leiden naar de Maas en het majestueuze Kasteel Elsloo. Dit deel van Elsloo is grotendeels gebleven hoe het was, maar het is wat weinig geïntegreerd in de rest van

het dorp. Daardoor voelt het een beetje aan als openluchtmuseum.

Ruimtelijke samenhang: de oude dorpskern is klein en ligt goed verstopt. Erheen rijdend passeer je kruispunten, rotondes, bedrijventerreinen en inwisselbare woonwijken.

Levendigheid: het is rustig in de dorpskern. Hier wordt vooral gewoond.

Monumenten: 26 rijksmonumenten.

Verhouding bebouwing/groen: het kasteelpark is schitterend, mooi aangelegd, goed onderhouden en biedt een prachtzicht op de rivier.

Recreatief: matig bereikbaar (station, half uur lopen). Leuk voor een wandeling door dorp en kasteelpark en een beetje fietser moet die iconische Maasberg bedwongen hebben.

Oisterwijk

Authenticiteit: vooral het centrum, De Lind – een mooie streep groen – heeft grandeur en is hartstikke Brabants. Dé plek om te shoppen en de bourgondische mens

tevreden te stellen in een van de vele restaurants met fijne terrassen. Wel een beetje poenig.

Ruimtelijke samenhang: het centrum is maar een klein onderdeel van Oisterwijk, de rest van het dorp is niet bijzonder bezienswaardig.

Levendigheid: het bruist rond De Lind (en niet alleen in het glas).

Monumenten: 37 rijksmonumenten.

Verhouding bebouwing/groen: Oisterwijk ligt jaloersmakend mooi in de bossen.

Recreatief: goed bereikbaar (station), heerlijke start of finish voor wandel- en fietstochten door de bossen, over de heide en langs die mooie spiegelende vennen.

Hollum

Authenticiteit: dit een écht Waddendorp. Met kapiteinshuizen, een molen en een vuurtoren.

Walvisbotten vormen een tuinhek, voor de dramatisch omgekomen paarden van de reddingsbrigade werd een graf aangelegd en de Tweede Wereldoorlog huist in de bunkers in de duinen. Tegenwoordig voert toerisme hier de boventoon. Dat zie je aan het winkelaanbod, de bezoekers en de omringende (smaakvolle) vakantieparken.

Ruimtelijke samenhang: Hollum ligt schitterend in de weilanden op loopafstand van strand, dijk en duinen.

Groen is overal in de buurt, rust ook.

Levendigheid: hier vind je altijd vakantiegezigheid.

Monumenten: 53 rijksmonumenten.

Verhouding bebouwing/groen: precies goed.

Recreatief: slecht bereikbaar (je krijgt het niet cadeau: auto, veerboot, fiets/taxi), maar dan heb je ook op slag vakantie. Het strand lonkt, de molen maalt en het gemoedelijke dorpsplein nodt tot zitten en kijken.

Winsum

Authenticiteit: het is een dorp, maar voelt als een stad(je). Een dorp met goede voorzieningen en een breed winkelaanbod. Op straat: bewoners in alle

leeftijdsgroepen – allemaal vrolijk groetend – en wandelaars en fietsers. Geef ze eens ongelijk: heerlijke straatjes om door te dwalen, oude huizen met stokrozen tegen de gevel, twee molens en een unieke kerk-met-trap.

Ruimtelijke samenhang: het dorp past in het lege Groninger landschap van weilanden en boerderijen.

Levendigheid: in Winsum wordt geleefd.

Kinderen worden naar school gebracht, boodschappen worden gedaan, feestjes worden gevierd en er wordt gesport.

Monumenten: 59 rijks-, 4 gemeentelijke monumenten.

Verhouding bebouwing/groen: het Winsumerdiep is een groene levensader door het dorp, dat verder vooral omringd is door weilanden.

Recreatief: goed bereikbaar (station), puike plek voor wandel-, fiets- of vaartochtjes.

MAAR TOCH NOG EVEN: WAAROM WINSUM?

Het Winsumerdiep en het haventje geven sjeu aan het dorp en lijmen de verschillende dorpsgedeelten (Winsum en Obergum) mooi aan elkaar. Het dorpsleven is écht, met een 'stads' winkelaanbod en goede kroegen. Het centrum is gemoedelijk met smalle straatjes waaraan een mix aan beeldbepalende gebouwen staat. Van bruggen en molens, tot kerken en dorpshuizen. De historische herberg met terras in het hart van het dorp, De Gouden Karper is een van de oudste van Nederland, met een prachtig interieur. En dan ook nog 59 rijksmonumenten en 4 gemeentelijke monumenten. Alsjeblieft!

Eigen vervoer
N361/N363

Openbaar vervoer
Station Winsum

Informatie
Visit Groningen
Regnerus
Praediniusstraat 2
9951 CB Winsum
0595 441 577
visitgroningen.nl

WINSUM

Dorp met een stedelijk karakter

HET MOOISTE PLEKJE VAN WINSUM IS MISSCHIEN WEL DE BOOG, EEN BAKSTENEN BRUG DIE DE TWEE KERNEN AAN DE WINSUM – WINSUM EN OBERGUM – MET ELKAAR VERBINDT.

WIERDEDORP – 7395 INWONERS – GEMEENTE HET HOGELAND

Vanaf de brug kijk je over het kronkelende Winsumerdiep, over daken met rode dakpannen, oude kerktorens en twee molens die overal bovenuit torenen. Winsum bestaat eigenlijk uit twee kernen, met elk eigen kerken en molens. In Obergum loopt onder aan de wierde waarop de Sint Nicolaaskerk staat een gezellige winkelstraat. Deze is door De Boog verbonden met het zonnige Boogplein in Winsum. Hieraan ligt

de Gouden Karper – naar men zegt de oudste herberg van Nederland. Winsum is meer dan een dorp met mooie geveltjes, eeuwenoude kerken en molens, het lééft hier! Er zijn bruine cafés, terrassen langs het water, restaurants en een breed winkelaanbod. Het heeft stadse allure – niet voor niets brandden de Groningers het in 1581 plat om te grote ambities in de kiem te smoren.

HOOGTEPUNTEN

- ▶ De synagoge uit 1879 werd al in 1934 gesloten vanwege het geringe aantal leden.
- ▶ De Sint Nicolaaskerk is gebouwd in de 13e eeuw op de wierde van Obergum en heeft nog een volledig intacte ossengang.
- ▶ De 11e-eeuwse Torenkerk heeft een spits uit de 17e eeuw. Het verhaal gaat dat de houten buitentrap is gebouwd zodat de soldaten van Napoleon de torenspits als uitkijkpunt konden gebruiken zonder de kerk in te gaan – de dominee had het hen verboden.
- ▶ De hoge voetbrug, de Jeneverbrug genoemd, kreeg zijn naam vanwege het café op de hoek van de Havenstraat vanwaar waar Obergumers op zondagen ietwat aangeschoten terugkeerden naar Winsum.

LEUKE WEETJES

Op 10 mei 1940 werd de brug De Boog opgeblazen om de opmars van de Duitsers te vertragen. Na de capitulatie werd al op 25 mei besloten met de herbouw te beginnen. In 1941 was de nieuwe brug gereed.

LOKALE SPECIALITEITEN

Winsumer boogkaas, Winsumer boogje (gedistilleerd), eierbal en natuurlijk de poffert (een Groningse tulband).

IN DE OMGEVING

Winsum ligt aan het Winsumerdiep. De beste manier om het dorp en de omgeving te ontdekken, is vanaf het water. Bij Camping Marenland (marenland.nl) kun je fluisterbootjes en kano's huren om een mooi rondje om Obergum maken. Je ziet

mooie rode daken, imposante molens op de hoge wierde, bruggen en natuurlijk vriendelijk groetende dorpsbewoners in hun achtertuin. Of je onderneemt een groter avontuur en vaart door het prachtige Groningse landschap richting het Reitdiep.

ETEN & DRINKEN

Herberg de Gouden Karper

Hoofdweg 5-W
9951 AA Winsum
059 574 40 60
goudenkarper.nl

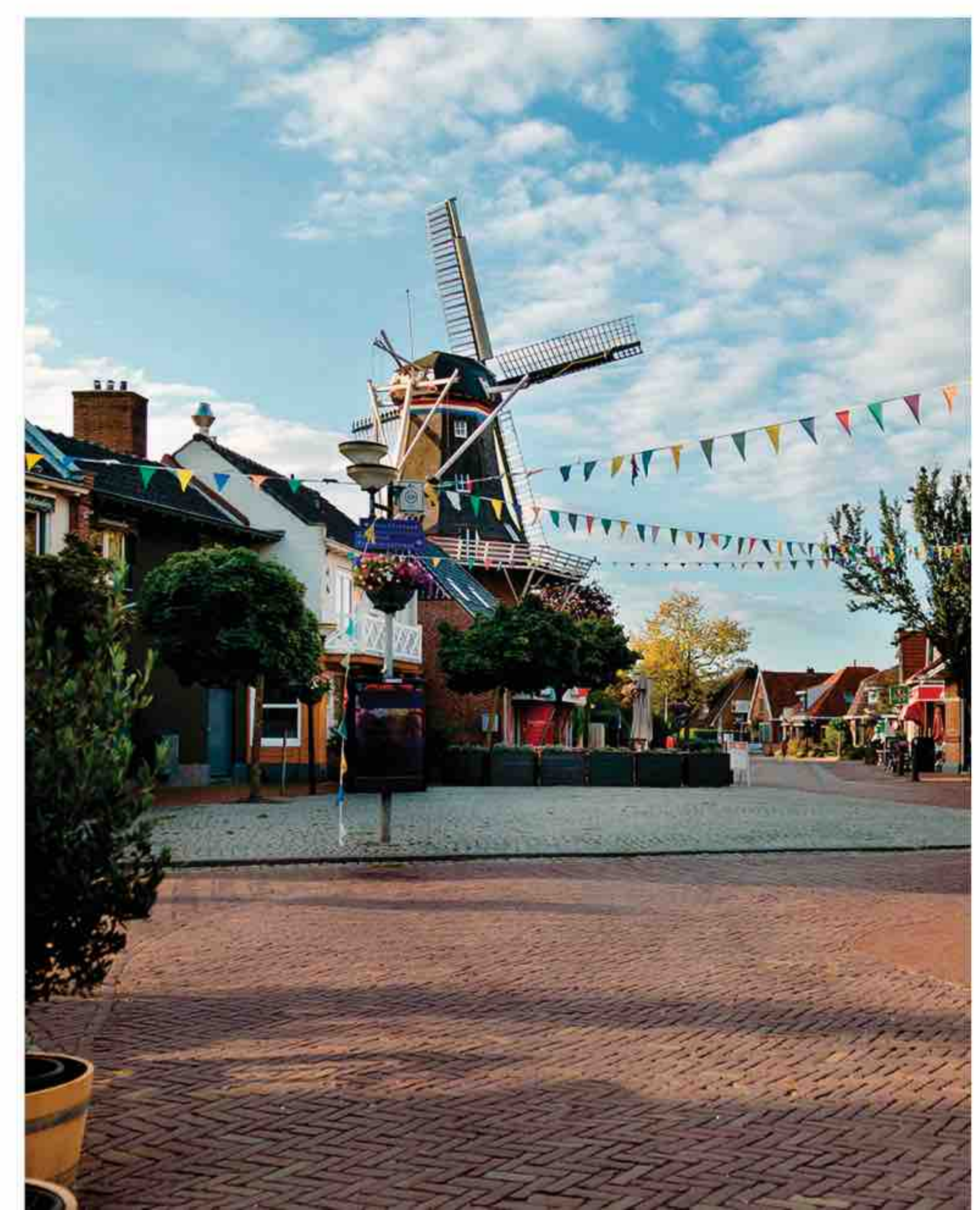
OVERNACHTEN

Hotel (en camping) Marenland

Winsumerdiep 6
9951 CG Winsum
0595 442 750
marenland.nl

MARKTEN & EVENEMENTEN

- Wekelijkse markt is op dinsdagochtend.
- Op Poffertdag (april) proef je de beste poffert uit de omgeving.
- Baistemaart (3e maandag van oktober) is van oorsprong een paarden- en koeienmarkt, maar nu kun je er, naast grootvee, ook kleinvee en lokale producten krijgen.

JOHAN VAN DER BEEK

WIE KENT HEM NIET? RAS-GRONINGER JOHAN VAN DER BEEK HEEFT INTERNATIONALE BEKENDHEID VERGAARD VANWEGE ZIJN 'NOORDELIJKSTE KAASWINKEL VAN NEDERLAND' ... OF WAS HET TOCH DOOR ZIJN ROL IN HEEL HOLLAND BAKT? IN WINSUM IS ZIJN REPUTATIE VOORAL GEVESTIGD DOOR ZIJN LIEFDE VOOR DE GRONINGER POFFERT.

Wat maakt iemand een typische Winsumer of Winsumse?

Misschien geldt het wel voor ieder dorp, maar de mensen om je heen zijn zo behulpzaam. Als je hulp nodig hebt, dan krijg je hulp, soms uit onverwachte hoek. Open is misschien zelfs een beter woord. Die Groninger stugheid is hier ver te zoeken. Winsumers zijn open mensen: op straat

groet men iedereen, ook al ken je ze soms niet eens. Men staat open voor het organiseren van een evenement, een feestje of om iemand te helpen.

En geldt dat ook voor jou?

Wij hebben een open winkel. Eigenlijk staan mijn waren bijna op straat. En dat is ook de bedoeling: geen hoge toonbank

maar gastvrijheid en warmte uitstralen. En, er is vaak gelegenheid voor een kort praatje.

Zie je jouw werkplek als typische ontmoetingsplek voor de inwoners?

Er staan vaak rijen voor de winkel. En dan wachten ze gewoon en praten met elkaar. Dus ja, ook hier treft men elkaar veel.

Voel je je echt onderdeel uitmaken van het dorp? En heb je hierin een actieve rol?

Hoewel ik pas sinds 1998 in Winsum kwam wonen, voel ik mij thuis onder de Winsumer bevolking. Natuurlijk speelt de winkel daarin een grote rol. Maar, ik ben ook de organisator van de jaarlijkse Groninger Poffertdag. Daar komen echt een paar duizend mensen op af, zelfs uit Drenthe en Zwolle. Men moet zijn poffert inleveren en door een team van echte bakkers worden alle pofferts geproefd en gekeurd. De winnaar – tot nu toe altijd een Groninger! – krijgt een jaar lang de trofee in huis.

Wat is jouw dorp in drie woorden?

Warm, goedmoedelijk, sfeervol.

Je bent niet in Winsum geweest als ...

je niet in de oude dorpskern bent geweest! Ik heb zelf aan de gracht gewoond. Hier hoor je het carillon over het water klinken en kijk je uit over het Winsumerdiep.

Je bent niet in Winsum geweest, als je niet onder de Boog door hebt gevaren!

Ik heb een bootje waarmee wij over het Winsumerdiep varen – pas dan zie je hoe bijzonder Winsum is, gezien vanaf het water.

Aan welke plek in het dorp heb je de mooiste herinnering?

Die herinneringen zijn niet verbonden aan een specifieke plek. Als het moet, dan de winkel. Toen wij vier jaar geleden de winkel openden, ging het meteen goed voor de wind. We hebben nu zelfs een regiofunctie: mensen komen van Zoutkamp tot Appingedam. Er zijn zelfs toeristen uit Bremen en Berlijn die eerst bij mij kaas komen halen en dan doorrijden naar Groningen.

Welke plek is mooi van lelijkheid?

Het is een plek waar je zó voorbij loopt: eigenlijk een lelijke betonnen paal. Maar voor Winsumers heeft het een bijzondere betekenis. In vroeger tijden lag in de tuin van de burgemeester een waterbron (en tot op de dag van vandaag). Hier haalden de dorpingen – ja, het Winsumerdiep was toen nog zout – hun verse water.

NOORDELOOS

Hollands glorie

EEN MIN OF MEER BEKEND GEZEGDE LUIDT: GOD CREATED THE WORLD, BUT THE DUTCH CREATED HOLLAND. WIL JE WETEN HOE ZE DAT DEDEN, DAN MOET JE NAAR NOORDELOOS.

LINTDORP - 1775 INWONERS - GEMEENTE MOLENLANDEN

Midden in de Alblasserwaard, tussen eindeloze weilanden, stroomt het gelijknamige riviertje, of zoals de locals zeggen, de Boezem, dat water uit de diepgelegen polders naar de Merwede afvoert. Loost eigenlijk. Vandaar ook de naam Noordeloos: de noordelijke lozing. Het duidelijk op een zandrug gebouwde dorp is het hoogste punt in de omgeving. En misschien dat het daarom zo goed bewaard is

gebleven, ondanks de 33 overstromingen die de Alblasserwaard sinds zijn bestaan hebben geteisterd. En dit waren niet allemaal natuur-rampen: in 1574 werden de dijken doorgestoken om de Spanjaarden te verdrijven. Hierna bleef het water nog zeven jaar op het land staan, de bevolking in bittere armoede achterlatend. De oudere boerderijen zijn veelal op woonheuvels gebouwd om de bewoners en het vee te

Eigen vervoer A27
afslag Noordeloos
Openbaar vervoer
Snelbus 188
Rotterdam-Utrecht

Informatie
VVV Hoeksche
Waard
Molendijk 39
3262 AH
Oud-Beijerland
0186 616 000
vvwhoekschewaard.nl

redden. Deze boerderijen hebben boven vaak een waterzolder en stookplaats voor warmte en koken. Het kleine centrum, bij de kerk, biedt alles wat je nodig hebt: een buurtwinkel, een bakker, een rijdende slager en, net over de brug, een café.

BIJZONDERE BEWONER

Een van de grote helden van Noordeloos is burgemeester Maarten Schakel. Al snel na het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog trad hij toe tot de landelijke verzetsbeweging, waarin hij onder de schuilnaam Jan Snor commandant van de Binnenlandse Strijdkrachten in de wijde omgeving werd. Een aantal weken voor het einde van de oorlog kwam hij in een dodencel terecht, waaruit hij op heldhaftige wijze werd bevrijd door enkele medestanders uit het verzet. Van 1946 tot 1985 was hij burgemeester; op het kerkplein staat zijn buste.

HOOGTEPUNTEN

- Nederlands-hervormde kerk uit de 14e eeuw met opvallend hekje rond de toren.
- Kippenbruggetjes, zo worden de houten voetgangersbruggetjes over de Noordeloos genoemd die de bewoners gebruiken om van de ene naar de andere kant van het dorp te gaan. De rijen knotwilgen werden geknot en gebruikt voor hekwerken, manden of brandhout.

LOKALE SPECIALITEITEN

Zoals het volkslied van Noordeloos ons vertelt: 'Waar de nijvere boerin maakt de beste kaas', kun je op verschillende plekken kaas kopen direct van de boerin, bijvoorbeeld bij Kaasboerderij Noorderlicht. kaasboerderij-noorderlicht.nl

WEETJES

Beneden in de kerktoren bevindt zich nog een nor, met in de deur een klein afsluitbaar luikje. De vloer van dit gevangenisje ligt wat hoger. Als een dronkaard moest worden opgesloten, moest hij op het randje gaan zitten, pakte de agent hem bij de benen en kiepte hij hem zo naar binnen. Deur op slot en klaar!

IN DE OMGEVING

Nadat je Noordeloos hebt gezien, moet je ook naar Kinderdijk. kinderdijk.nl

MARKTEN & EVENEMENTEN

- Jaarmarkt (1e zaterdag van augustus), inclusief het Nederlands Kampioenschap knikkers de vrijdag ervoor.

Avonturenboerderij Molenwaard is hét uitje voor het hele gezin. avonturenboerderij.nl

ETEN & DRINKEN

Restaurant-bistro de Giesser Wildeman
Botersloot 1
14225 PR Noordeloos
0183 582 501
degieserwildeman.nl

Café Het Zwarte Paard
Botersloop 15
4225 PP Noordeloos
06 13 424 885

OVERNACHTEN

Maria Johanna Hoeve
Nieuwendijk 20
4225 PE Noordeloos
0183 589 524
mariajohannahoeve.nl

Eigen vervoer
A76 afslag 7
Simpelveld
N281 richting Vijlen

Openbaar vervoer
Bus 350
Maastricht - Aken
Bus 59 vanuit Vaals

Informatie
Visit Zuid-Limburg
Maastrichterlaan
73-A
6291 EL Vaals
0900 555 97 98
visitzuidlimburg.nl

VIJLEN

Het enige bergdorp van Nederland

HET PITTORESKE BERGDORPJE VIJLEN LIGT OP EEN PLATEAU VAN WEL 195 METER HOOGTE EN IS DAARMEE HET HOOGSTGELEGEN DORP VAN NEDERLAND. DE SINT MARTINUSKERK, DIE DOOR ZIJN LIGGING OP EEN UITLOPER OP HET PLATEAU AL VAN VERRE ZICHTBAAR IS, IS DE HOOGSTGELEGEN KATHOLIEKE KERK VAN NEDERLAND.

KERKDORP - 1430 INWONERS - GEMEENTE VAALS

Vanaf Vijlen kijk je uit over steile hellingen, geniet je van prachtige panorama's, zie je lammetjes grazen in sappige weilanden en wandel je door schaduwrijke bossen. Het kleine centrum, op het hoogste punt bij de kerk, heeft een buurtwinkel, bakker, bloemist, kapper en dorpskroeg Auberge 'A gen Kirk'. Hier heerst het dorpsgevoel; de schutterij marcheert, de harmonie speelt bij nagenoeg elke gelegenheid en bij alles is de pastoor aanwezig. Verder zijn er fietsers, heel veel fietsers. Maar dat is begrijpelijk, want voor een Nederlandse bergetappe zul je echt naar Vijlen moeten. Steile afdalingen, haarspeldbochten en zelfs een vals plat: vanaf het Vijlenerbos duik je over de Epenerbaan het dal in alsof je meedoet aan de Tour. Terug gaat het vanaf Epen bijna 5 kilometer omhoog en daarmee is de Camerig officieus de moeilijkste klim van Nederland.

MARKTEN & EVENEMENTEN

- Tiroler 'Stimmungsmusik', dansen, bier en afsluiten met een vuurwerkshow, dat is in het kort het Koelfeest (juli).
- Wijn op het land is een jaarlijks culinair evenement (half sept.- begin okt.) op Wijndomein Sint Martinus.

HOOGTEPUNTEN

- Op de plek waar nu de 19e-eeuwse Sint Martinuskerk staat, stond tot 1860 het middeleeuwse Sint Clodulfuskerkje. Met een torenspits van 65 meter torent de kerk ver boven het landschap uit.

LOKALE SPECIALITEITEN

Appelstroop, honing, bier, Sint-Martinuswijn, wild, nunkesvlaai, zuurvlees.

WEETJES

Als je Vijlen beter wilt leren kennen, kijk dan naar de documentaire die gemaakt is ter ere van het duizendjarig bestaan van het dorp: bergdorpje.nl/de-film.

IN DE OMGEVING

In 2019 is Wijndomein Sint Martinus wederom uitgeroepen tot beste wijngaard van Nederland en België. Je kunt tussen de ranken wandelen en wijn proeven in het ondergrondse wijnkenniscentrum. wijndomeinmartinus.nl De Vijlenerbossen beginnen al vlak buiten het dorp. Ze zijn diep, donker en oud. Als je hier doorheen rijdt of -loopt, vergeet dan niet een pitstop te maken bij 't Hijgende Hert - een ervaring!

Bij Vijlen hoort een aantal gehuchten waarvan Camerig en Cottessen onwaarschijnlijk mooi zijn. Veel vakwerkhuisen zijn bewaard gebleven, zoals de carréboerderij Bellet in Cottessen uit de 13e eeuw.

ETEN & DRINKEN

Auberge 'A gen Kirk'
Vijlenberg 115, 6294 AS Vijlen
06 13 132 909, agenkirk.nl

Boscafé 't Hijgend Hert
Harles 23, 6294 NG Vijlen
043 306 24 99, boscafe.nl

OVERNACHTEN

Hotel Restaurant Vijlerhof
Hilleshagerweg 2, 6294 AP Vijlen
034 306 1710, vijlerhof.nl